

Kulturdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Remissvar

Konstnär - oavsett villkor?

Riksförbundet Unga Musikanter vill härmed avlämna följande remissvar på Konstnär - oavsett villkors betänkande (SOU 2018:323)

Riksförbundet Unga Musikanter, RUM, är landets största sammanslutning för bl.a. musik- och kulturskoleelever med ungefär 40.000 medlemmar. RUM erhåller statsbidrag från MUCF som barn- och ungdomsorganisation. RUM anordnar utbildning och kulturverksamhet med inriktning på musik, kultur och föreningsverksamhet.

För Riksförbundet Unga Musikanter

Anna Rydborg
Förbundsordförande

Inledning

RUM är positiv till att en utredning gjorts. RUM välkomnar och håller med om mycket som beskrivs som väsentligt för barn och ungdomars kulturutövande, exempelvis hälsa, utveckling och inläring. Att undervisning sker i tidig ålder är något som RUM länge lyft upp som utvecklingsområde. Idag sker det alldeles för lite kulturellt skapande i förskolan, likaså användning av estetiska lärprocesser under hela skolgången. Därför välkomnar vi extra mycket att utredningen lyfter vikten av skapande i tidig ålder. RUM ställer sig också bakom oron över att den estetiska verksamheten inte längre finns som ett kärnämne på gymnasieskolan.

Civilsamhället är en viktig aktör för konsten, såsom det beskrivs i utredningen. Det som ofta inte lyfts är vikten av ett brett föreningsliv, dels för det långa skapandet för ideella personer men också för att ur bredden skapas spetsen. Dessa beskrivs som andra konstbildande aktörer där RUM är representerade genom Amatörkulturens samrådsgrupp (nytt namn Ax – Kulturorganisationer i samverkan). Istället för att benämna det som medverkan ser RUM att deltagarkultur är ett rimligare begrepp där det handlar främst om ett deltagande än ett medverkande.

Kulturskoleutredningen missade att fokusera på en väsentlig del som är viktigt för ett rikt musikliv, nämligen utvecklingen av orkesterinstrument. RUM anser att en verksamhet som produktionshus skulle kunna innefatta en sådan satsning också. Det behövs både bredd och spets i en mångfald av instrument för att i framtiden fylla behoven i såväl ideella som professionella orkestrar av olika slag. Våra konserthus och operor står inför en hård framtid vad gäller rekrytering. Det har inte bara med lärarbristen att göra utan också av hur orkesterinstrument prioriteras.

Kommentarer på utredningens bedömning om Kulturskolans ansvar

9.3.3

RUM anser att utredningen, Konstnär – oavsett villkor?, beskriver ansvaret kulturskolan har och de utmaningar som finns i att skapa en mer tillgänglig och jämlik kulturskola. Kulturskolan står för grunden och bredden till det konstnärliga skapandet. Kulturskolan har ett stort ansvar i denna fråga och skulle kunna ha ett större ansvar genom att konstnärliga produktionshus blir en sidoverksamhet via kulturskolan.

Kommentarer på utredningens förslag om skapande av konstnärliga produktionshus för ungdomar 9.3.5

RUM anser att det är olyckligt att skapa en ny verksamhet utanför ett redan fungerande system, kulturskolan. Vad ska produktionshusen åstadkomma som inte kulturskolan gör idag? Det finns brister i kulturskolan, därför har regeringen gett en rad åtgärdsförslag. Det statliga stödet som föreslås anser RUM istället ska komma kulturskolan tillhanda för att utveckla denna verksamhet som en breddning av kulturskolan eller sidoverksamhet. Kulturskolan ska snarare ses som en utvecklingsmöjlighet än som ett hinder för att få pröva och utveckla ett konstnärligt utövande. Låt

kulturskolan anställa mentorer som verkar i socioekonomiska områden, kanske till och med i filialer till kulturskolan om det skulle behövas. På de orter där det inte finns en kulturskola, är ett eget konstnärligt produktionshus ett bra förslag.

Att låta verksamheten finnas hand i hand, eller i väldigt nära samarbete med kulturskolan behöver inte i så fall innefatta den dagliga verksamheten i kulturskolan. Den kan fungera som utredningen har beskrivit de konstnärliga produktionshusen, men att kulturskolans resurs används via det statliga stödet. Detta för att säkerställa långsiktigheten i verksamheten ifall det statliga stödet inte kan garantera långsiktighet. Det är lättare att verka i en struktur som redan finns. Regeringen är också tydlig i att de vill utveckla kulturskolan och göra den mer tillgänglig och jämlik.

RUM är orolig för att statliga produktionshus kan komma att bli en konkurrerande verksamhet för kulturskolan. Mer kultur till barn och ungdomar är bra! Det är däremot viktigt att formerna skapas så att det blir enkelt för deltagarna att hitta till verksamheten. Bättre att få en målgrupp som kulturskolan ännu inte når så mycket närmare kulturskolan än att skapa helt egna produktionshus.

RUM vill poängtera vikten av att i ett tidigt skede inkludera målgruppen för en verksamhet som produktionshus. Det är barn och ungdomar själva som vet vad de vill och utan deras vägledning kommer en verksamhet byggas upp som få personer kommer vilja ta del av ifall inte behovet från områdets målgrupp legat som en av grunderna.